

T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN
MÜZİK DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI

İlkokul
(1, 2, 3 ve 4. Sınıflar)

Ankara, 2019

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	5
1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	5
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	6
1.2.1. Değerlerimiz	6
1.2.2. Yetkinlikler	6
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	8
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	9

BÖLÜM 2

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETİM PROGRAMLARININ FARKLILAŞTIRILMASI	9
2.1. ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GEREKÇESİ, FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI	9
2.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARINI FARKLILAŞTIRMA YÖNTEMİ	13

BÖLÜM 3

ÖĞRETİM PROGRAMI	15
3.1. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ FELSEFESİ VE ÖZEL AMAÇLARI	15
3.2. ÖĞRETİM PROGRAMININ ALANA ÖZGÜ BECERİLERİ	17
3.3. ÖĞRETİM PROGRAMINDA DİSİPLİNLER ARASI BAĞLANTILAR	17
3.4. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	18
3.5. DERS KİTABI FORMA SAYILARI VE EBATLARI	19
3.6. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÖĞRENME ALANLARI, KAZANIM VE SÜRE DAĞILIMI	20
3.7. KAZANIMLARIN YAPISI	20
1. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	21
2. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	24
3. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	27
4. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	31

BÖLÜM 1

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim bilgiyi üreten, bu bilgiyi günlük hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünebilen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelikleri bünyesine almış bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları yalnızca bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar da ilgili disiplinin yetkin, güncel, geçerli ve eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişkileri kurulabilecek niteliktedir. Bu kazanımlar ve kazanımların sınırlarını belirleyen açıklamaları, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendirilen, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünleşmiş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. Maddesi'nde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimini tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duyuşsal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek,
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak,
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ)"nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak,
4. Ortaöğretileri tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, millî ve manevi değerleri benimseyip bunları hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, TYÇ'de ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamaktır.

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı, değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerlerimiz toplumumuzun millî ve manevî kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlarımıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkı vermesini sağlayan eylemsel bütünlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik bütünlüğündeki asli parçamızı oluşturur. Güncellik içinde öğrenme ve öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla geçicidir ve bu sebeple de sürekli gözden geçirmelerle güncellenir, yenilenir.

1.2.1. Değerlerimiz

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünümüze ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimsemiş ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışmasız bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek asli görevidir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi, değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. Eğitim programı; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Bu değerler, öğrenme ve öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de diğer kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. Yetkinlikler

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik hayatta ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler TYÇ’de belirlenmiştir. TYÇ sekiz anahtar yetkinlik belirlemede ve bu yetkinlikleri şu şekilde tanımlamaktadır:

- 1. Ana Dilde İletişim:** Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (dinleme, konuşma, okuma ve yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmaktır.
- 2. Yabancı Dillerde İletişim:** Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem de yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim, öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürler arası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Bireyin yeterlilik seviyesi, bireyin sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları ile farklı diller arasında değişkenlik gösterecektir.
- 3. Matematiksel Yetkinlik ve Bilim / Teknolojide Temel Yetkinlikler:** Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.
- 4. Dijital Yetkinlik:** İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.
- 5. Öğrenmeyi Öğrenme:** Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme, bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim ve öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.
- 6. Sosyal ve Vatandaşlıkla İlgili Yetkinlikler:** Bu yetkinlikler, kişisel, kişiler arası ve kültürler arası yetkinlikleri içerir; bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân tanıyacak; gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise, toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiye, demokratik ve aktif katılım kararlılığına dayalı olarak medeni hayata tam olarak katılmaları için bireyleri donatmaktadır.

7. **İnisiyatif Alma ve Girişimcilik:** Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade eder. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olmayı ve iyi yönetişimi desteklemeyi de kapsar.
8. **Kültürel Farkındalık ve İfade:** Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesidir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Hiçbir insan, bir başkasının birebir aynısı değildir. Bu sebeple, öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart olması” insanın doğasına terstir. Buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir beklenti olarak değerlendirilemez. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için, ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarından değil öğretmen ve eğitim uygulayıcılarından beklenir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, onlara sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde, gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi dikkate alan harmonik bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında, her yaş döneminde bireylerin gelişim özelliklerini dikkate alarak destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar olabildiğince bunu göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık belirli yönelimlerle karakterize edilir: basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardıllığı noktasında dikkate alınmış hem de sınıflar düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu zamanlar gelişim açısından riskli ve kritik zamanlardır. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencinin durumuna daha duyarlı davranması beklenir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve ayrıca düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden, öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate almaları beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar, ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireylerarası ve bireyin kendi içindeki farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

BÖLÜM 2

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETİM PROGRAMLARININ FARKLILAŞTIRILMASI

2.1. ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GEREKÇESİ FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI

Özel yetenekli öğrencilerin eğitimi alanı, son yüzyılda yapılan bilimsel çalışmaların öncülüğünde kendine ait öğretimsel kimliği olan yeni bir disiplin olarak ortaya çıkmıştır. Özel yeteneklerin eşsiz toplumsal değeri ve özel yetenekli öğrenciler için geliştirilen özel öğretim programlarının genel öğretim program-

larından özgün bir şekilde farklılaşması, bu kimliğin ortaya çıkışında ayrı bir rol oynamıştır. Genel öğretim programlarının özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde çeşitli yönleriyle yetersiz kalması ilk ve ortaokul yıllarında yetenek kayıplarının oluşması na neden olmaktadır. Bu olgu, dünya genelinde özel yetenekli öğrenciler için özel eğitim modellerinin geliştirilmesinin temel gerekçesini oluşturmuştur. Özel yetenekli öğrenciler için geliştirilen standart bir programın bu öğrencilerin gelişim ihtiyaçlarını karşılamada yeterli olacağı düşüncesi, tüm bu programların temel hipotezi olmuştur.

Özel yeteneklilerin eğitimi alanını çeşitli öğretim programı kuramları şekillendirmiştir. Bu kuramlar, özel yetenekliler için öğretim programlarına ilişkin güçlü felsefi yaklaşımlar sunmaktadır. Birincil yaklaşım öğretim programının bilişsel süreçlerin gelişimi olarak kabul edilmesidir. Bu yaklaşım süreç becerilerinin geliştirilmesi üzerine odaklanmış ve öğretim programının ileri düşünme becerileri etrafında organize edilmesine öncülük etmiştir. İkinci felsefi yaklaşım da beceri merkezlidir ancak öğretim programını öğrenmeye ilişkin standart girdiler ve çıktılar etrafında organize etmektedir. Eğitimin bir sonucu olarak beceri ve başarıdaki gelişimi belirlemek için ölçülebilir çıktılar merkeze almaktadır. Çocuk merkezli olan felsefi yaklaşımda ise öğretim programının kişisel anlamına ağırlık verilmektedir. Bu yaklaşım, bireysel ihtiyaçlara göre şekillendirilmiş öğretim programına değer verir. Özel yeteneklilerin eğitimi etkileyen üçüncü felsefi yaklaşıma göre öğretim programı sosyal yapılandırma olarak görülmektedir. Öğretim programları, sosyal değişimin bir aracı olarak kullanılmaktadır. Eğitimin toplumsal katılımı, sorumluluğu ve değişimi desteklemesi beklenmektedir. Bu yaklaşım kültür merkezli öğretim programlarının ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Özel yetenekli öğrencilere yönelik özel öğretim programlarının ana ilkesi, bu programların sağlamayı hedeflediği öğrenme deneyimlerinin genel öğretim programlarının sağladığı deneyimlerden nitel olarak farklı olmasıdır. Nitel farklılığı tanımlamak her ne kadar görelisi olsa da özel yetenekli öğrencileri özel yapan özelliklerine ve ihtiyaçlarına uygun farklılaştırmaların yapılması nitel farklılık üzerine oluşan genel bir uzlaşıdır. Bu özellikler arasında gelişim, öğrenme, biliş, motivasyon ve ilgi gibi bireye özgü özelliklerde var olan nitel ve nicel farklılıklar gösterilebilir. Farklılaştırılmış öğretim programı, genel öğretim programlarının sağlamadığı ileri düzeyde bilişsel ve duyuşsal kavramları, konuları, süreçleri ve özel yetenekli öğrencilerin öğrenme stillerine uygun stratejileri kapsar.

Özel yetenekli öğrencilere yönelik öğretim programlarının genel öğretim programlarından nitel olarak farklılaştırılması; programın içerik, süreç ve ürün boyutlarıyla yapılabilmektedir. Özel yetenekli öğrenciler için özel öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde söz konusu üç temel boyut kullanılmış ve bu boyutlar aşağıda ele alınan ilkeleri yanıtacak şekilde farklılaştırılmıştır. Ayrıca geliştirilen yeni programlar bu ilkeler ölçüt alınarak değerlendirilmiştir..

2.1.1. İçerik Boyutu

İçerik boyutu; öğrencilere kazandırılması planlanan kavramları, yaklaşımları, kuramları, fikirleri ve diğer bilgi türlerini kapsamaktadır. İçerik figüratif, sembolik, semantik ve davranışsal bilgi türlerinden oluşabilir. Figüratif bilgi objeler, şekiller, resimler ve grafik gibi figürlerden; sembolik bilgi harfler, rakamlar ve matematiksel sembollerden; semantik bilgi sözcükler ve fikirlerden; davranışsal bilgi duygular ve algılar gibi davranışlardan oluşur. Özel yetenekli öğrencilerin eğitimi için geliştirilen öğretim programlarının içerik boyutu sayılan ilkeleri içermelidir:

1. **Soyutluk:** Daha az veri düzeyinde bilgiye, daha çok soyut kavramlara ve genellemelere yer verilmelidir. Bilgi; veri-olgu, kavram, genelleme-ilke ve teori türlerini kapsamalıdır.
2. **Karmaşıklık:** İçerikte yer alan teoriler ve genellemeler; soyut kavramları, genellemeler arası ilişkileri, ilkeleri ve disiplinler arası bağlantıları kapsamalıdır.

3. **Çeşitlilik:** Genel öğretim programlarındaki konu ve temaların yanı sıra zenginleştirilmiş sıra dışı konulara, temalara ve diğer disiplinlere yer verilmelidir.
4. **Organizasyon:** İçerik disiplinler arası bağlantılarla kapsamlı kavram, genelleme ve teoriler etrafında inşa edilmelidir.
5. **Seçkin Kişiler:** Programlar dehaların ve seçkin kişilerin bireysel, sosyal ve mesleki özelliklerini, başarılarını, başarısızlıklarını, sorunla başa çıkma yollarını içermelidir.
6. **Yöntemler:** Disiplinlere özgü araştırma yöntemleri teorik ve uygulamalı olarak ele alınmalı, yöntem bilgisi verilmelidir.

2.1.2. Süreç Boyutu

Süreç boyutu, öğretim programının içeriğinin öğretilme yolları ve öğrencilerin bilgiyi öğrenme, kullanma ve çıktıya dönüştürme biçimleri ile ilişkilidir. Süreç farklılaştırması öğrencilerin öğrenme etkinliklerinde kullandıkları öğrenme ve düşünme türlerini, öğretimin hızını, öğrencilerin mantıksal yaklaşım biçimlerini, akıl yürütmelerini, keşif yoluyla öğrenmelerini, araştırma yöntemlerini ve öğretim yollarının çeşitliliğini kapsamaktadır. Özel yetenekli öğrencilerin eğitimi için geliştirilen öğretim programlarının süreç boyutu aşağıdaki ilkeleri içermelidir:

1. **İleri Düzeyde Düşünme Becerileri:** Programlar, öğrencilerin mevcut bilgileri yeniden kavramsal-laştırmaları ve yeni bilgi üretmeleri için sorgulayıcı, üretken ve sentezleyici düşünme becerilerinin geliştirilmesini ve uygulanmasını sağlamalıdır. Anlama ve hatırlama gibi temel düzeyde düşünme becerilerine daha az; analiz, sentez ve değerlendirme gibi ileri düzeyde düşünme becerilerine daha çok yer verilmelidir. Öğretim programları sorgulayıcı düşünme ve yaratıcı düşünme gibi öğrenciler için ileri düzeyde düşünme uygulamaları sunmasının yanı sıra öğretmenler için de öğretimde eleştirel bir bakış açısı kazandırmalıdır.
2. **Açık Uçluluk:** Çoğul düşünmeyi teşvik eden ve kullanımını gerektiren problemlere ve etkinliklere yer verilmelidir.
3. **Keşifçi Öğrenme:** Öğretim programları, öğrencilere bilginin sürekli değiştiğini keşfetmelerine ve yeni bilgi edinimini bir davranış hâline getirmelerine yardımcı olmalıdır. Keşif yoluyla öğrenmeyle yakından ilişkili olan gözlemleyerek, yaparak, deneyerek, veri toplayarak ve bu verilere dayanarak bilgi, fikir, ilke, genelleme ve anlam oluşturmaya dayalı süreç becerilerine yer verilmelidir. Öğrenme etkinliklerinde gözlemlene, sınıflama, betimleme, yordama ve genelleme gibi hem birincil hem de ikincil zihinsel süreçler yer almalıdır.
4. **Kanıtı Dayalı Akıl Yürütme:** Programlar, akıl yürütmeyi destekleyen açıklama ve örneklendirme gibi kanıtı dayalı akıl yürütme süreçlerini içermelidir.
5. **Seçme Özgürlüğü:** Öğretim programları, öğrencinin seçimine dayalı öğrenmeyi ve gelişimi teşvik etmelidir. Programlarda, öğrencilere karar alma ve tercih yapma fırsatı veren kazanımlar bulunmalıdır. Öğrencinin öğrenme yolu yalnızca öğretmen tarafından değil öğrencinin kendisi tarafından da belirlenmelidir.
6. **Araştırma Yöntemleri:** Öğretim programları, disipline özgü araştırma yöntemlerinin kullanımını gerektiren süreç becerilerini içermelidir. Gözlem yapma, verileri ve bilgiyi sınıflandırma, araştırma bulgularını yorumlama ve yorumlara temel oluşturan bilimsel kanıtları değerlendirme becerilerine yer verilmelidir.

7. **Öğretimin Hızı:** İçerik, özel yetenekli öğrencilerin öğrenme ve gelişim hızına uygun bir hızda verilmelidir. Tekrarlayan ve örtüşen içerik daraltılarak yerine farklılaştırılmış içerik eklenmelidir.
8. **Süreç Çeşitlendirmesi:** Öğretim programları, öğrenme sürecinde çeşitlilik oluşturacak şekilde tasarlanmalıdır. Doğrudan anlatım, film gösterimi, geziler, seminerler, çalıştaylar, bilgisayar destekli öğretimler, yapılandırılmış tartışmalar, bireysel çalışmalar, grup çalışmaları, keşifçi öğrenmeler, proje temelli öğretim, uzman mentörlüğü ve gözlemi, saha gezileri gibi çeşitli öğretim yöntemlerinin kullanımını gerektiren kazanımlara yer verilmelidir.
9. **Grup Etkileşimi:** Programlar akran öğretimini destekleyecek şekilde tasarlanmalı, grup çalışmalarında liderlik ve iletişim becerilerini destekleyen kazanımlara yer verilmelidir.

2.1.3. Ürün Boyutu

Ürün, öğrenme sonucunda ortaya çıkan soyut ve somut çözümler ve davranışlardır. Fikirler, problem çözümleri, uygulamalar, raporlar, fotoğraflar, görsel veya işitsel programlar, şiirler, romanlar, besteler, danslar ya da resimler öğrenci ürünlerine örnek olarak verilebilir. Özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde öğretim programlarının ürün boyutu aşağıdaki ilkeleri yansıtmalıdır:

1. **Gerçek Yaşam Problemleri:** Ütopik, yapmacık sorunlar ve projeler yerine kişisel, yerel, ulusal ya da evrensel olarak öğrencilerin ilgisini çeken problemlere ve proje konularına yer verilmelidir. Projelerin öğrenciler için kişisel anlamı olmalıdır. Uzun soluklu projeler yerel sorunların çözümüne ilişkin olmalıdır.
2. **Problem Keşfi:** Ürünler, problem keşfine dayanmalıdır. Öğrenciler kendilerine sunulan problemlerin yanı sıra kendi keşfettikleri problemlerin çözümüne yönelik ürünler veya projeler üzerinde de çalışmalıdır.
3. **Gerçek Hedef Kitle:** Projeler ve ürünler yalnızca öğretmene ve sınıfa sunulmak üzere geliştirilmemelidir; okul yönetimi, belediye, sanat galerisi, yayınevi ve sivil toplum kuruluşları gibi gerçek hedef kitleleri ve toplulukları kapsamalıdır.
4. **Ürün Değerlendirmesi:** Ürünlerin değerlendirilmesinde ölçüt olarak profesyonel ürünlerde aranan nitelikler kullanılmalıdır. Öğrencilerin değerlendirme ölçütlerini kendilerinin de belirlemeleri ve öz değerlendirme yapmaları sağlanmalıdır.
5. **Sentez Ürün:** Özet veya taklit ürün değil, yeniden yorumlama, detaylandırma, geliştirme, birleştirme ya da farklılaştırma yolları ile elde edilen sentez niteliğinde ürünlere odaklanılmalıdır.
6. **Üründe Çeşitlilik:** Programlar tek tip yerine üründe çeşitliliği teşvik etmelidir. Geliştirecekleri ürünlere öğrencilerin kendilerinin de karar verme hakları olmalıdır.
7. **İletişim Öğeleri:** Programlar, öğrencilerin güçlü yanlarını kullanarak ürün ve projelerini hedef kitleyi ikna edecek şekilde sunumlarını teşvik eden öğeler içermelidir.

2.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARINI FARKLILAŞTIRMA YÖNTEMİ

Özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde genel kabul gören yaklaşım; bu öğrencilere yönelik programların genel öğretim programlarından kopuk olmaması, aksine genel öğretim programlarının üzerine inşa edilmesi yönündedir. Bu yaklaşıma paralel olarak genel öğretim programları daraltma, zenginleştirme ve hızlandırma stratejileri kullanılarak farklılaştırılmış ve yeni özel öğretim programları geliştirilmiştir.

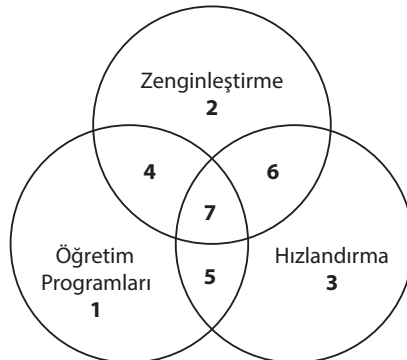
Genel öğretim programlarında zenginleştirme ve hızlandırmaya yer açmak için programlarda iki şekilde daraltma yapılmıştır: Genel öğretim programlarında bazı kazanımlara ayrılan süre, özel yetenekli öğrencilerin öğrenme hızı dikkate alınarak azaltılmıştır. Özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde yetersiz bulunan ve yer almadığında programların yapısına zarar vermeyen kazanımlar ise programlardan çıkartılmıştır.

Programları zenginleştirmek amacıyla özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde etkililiği bilimsel araştırmalarla kanıtlanmış öğretim programı modelleri ve her öğretim programının ilişkili olduğu disiplinlere özgü modeller kullanılmıştır. Programların geliştirilmesi yalnızca bir kurama veya modele dayandırılarak sınırlandırılmamış, farklı modellerin yer aldığı sentezleyici bir yaklaşım ile gerçekleştirilmiştir. Bu modellerde yer alan genel beceriler alana özgü bilgi ile harmanlanarak öğretim programlarına özgü kazanımlara dönüştürülmüş, öğrenme alanlarının ve ünitelerin bütünlüğünü bozmadan içeriğine uyarlanarak programlara eklenmiştir.

Programlarda hızlandırmaya yer verilmiştir. Genel öğretim programlarında üst sınıflarda yer alan bazı kazanımlar özel yetenekli öğrencilerin öğrenme hızı dikkate alınarak alt sınıflara çekilmiştir. Bazı ünitelerde ise bir kazanımın kapsamı genişletilerek üst sınıftaki uzantısı çıkartılmıştır. Kazanım bazında hızlandırmalarda öğrenme alanının veya ünitenin bütünlüğü korunmuştur.

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde, Millî Eğitim Bakanlığı öğretim programları, zenginleştirme modelleri ve hızlandırma yöntemi kullanılarak Şekil 1'de görüldüğü gibi yedi alandan oluşan şema oluşturulmuştur. Bu şemaya uygun olarak aşağıda sıralanan yedi alanda kazanım üretilmiştir:

1. Öğrenme alanı, ünite veya kazanımlar olduğu gibi korunmuştur.
2. Tamamen yeni öğrenme alanı, ünite veya kazanım geliştirilerek zenginleştirme yapılmıştır.
3. Üst sınıftan öğrenme alanı veya ünite çekilerek hızlandırma yapılmıştır.
4. Öğrenme alanına veya üniteye modellere uygun yeni kazanımlar eklenerek ve mevcut kazanımlar modellere göre farklılaştırılarak zenginleştirme yapılmıştır.
5. Öğrenme alanına veya üniteye üst sınıflardan kazanım eklenerek hızlandırma yapılmıştır.
6. Tamamen yeni öğrenme alanı, ünite ve kazanım geliştirilerek ve bu öğrenme alanlarına veya ünitelere üst sınıflardan kazanımlar eklenerek zenginleştirme ve hızlandırma birlikte yapılmıştır.
7. Öğrenme alanına veya üniteye modellere uygun yeni kazanımlar eklenerek ve üst sınıflardan kazanım çekilerek hızlandırma ve zenginleştirme birlikte yapılmıştır.

Şekil 1. Program Farklılaştırma Şeması

2.2.1. Disiplinler Arası Bağlantıların Kurulması

Bütün öğretim programlarında disiplinler arası bağlantılar kurulmuştur. Bu çalışma belirli bir yöntem göre yapılmıştır. Öncelikle program geliştirme grupları kendi disiplinlerine ait öğretim programlarını geliştirirken aynı zamanda diğer öğretim programlarının ilişkili olduğu disiplinleri de dikkate alarak kendi programları için disiplinler arası kazanımlar yazmışlardır. Bütün öğretim programları tamamlandıktan sonra program geliştirme grupları diğer öğretim programlarının kazanımlarını tek tek inceleyerek kendi programları ile ilgili olan kazanımları belirlemiştir. Grupların kendi programları için disiplinler arası kazanım geliştirme ve diğer öğretim programlarıyla kendi programlarını ilişkilendirme çalışmaları tamamlandıktan sonra her bir grup diğer öğretim programlarını tekrar inceleyerek disiplinler arası bağlantı kazanımları geliştirmiştir. Bu kazanımlar aşağıda yer alan üç türden oluşmuştur:

1. İki disiplin arasında bağlantı kuran yeni kazanımlar yazılmıştır.
2. Bir öğretim programında bulunan kazanım, disiplinler arası bağlantı oluşturacak şekilde düzenlenmiştir.
3. Kazanım açıklamalarına ekleme yapılarak kazanım disiplinler arası yapılmıştır.

2.2.2. Kademeler Sınıflar ve Disiplinler Arası Uyum Kontrolleri

Öğretim programları; kademeler, sınıflar ve disiplinler arası uyum açısından incelenerek kazanımların dikey ve yatay kontrolleri ve düzenlemeleri yapılmıştır. Bu süreçte her bir öğretim programında yer alan kazanımların ön koşul ve ardıl becerileri kontrol edilmiştir. Öncelikle kazanımlar her öğretim programında sınıf içi ön koşulluk ve ardılık yönüyle incelenerek kazanım sıraları düzenlenmiştir. Daha sonra aynı işlem sınıflar arası ve kademeler arası yapılmıştır. Bir öğretim programındaki kazanımlar sınıfa göre tablolaştırıldıktan sonra her bir kazanımın alt ve üst sınıf uzantıları incelenmiştir. Alt veya üst sınıftaki uzantısı gereksiz bulunan kazanımlar çıkartılmış, örtüşen kazanımlar yeniden düzenlenmiştir. Alt veya üst sınıfta uzantısı bulunması gereken ama olmayan kazanımlar programlara eklenmiştir. Bu çalışmalarla kazanımların sınıflar arası değişimi, gelişimsel bakımdan ve kazanımın yer aldığı disiplinin yapısına uygun olarak düzenlenmiştir.

Bütün öğretim programlarında disiplinler arası kontroller ve düzenlemeler yapılmıştır. Her bir öğretim programının çalışma grubu diğer öğretim programlarının kazanımlarını inceleyerek kendi öğretim programlarının kazanımları ile veya öğretim programlarının ilişkili olduğu disiplin ile çelişen kazanımları belirlemiştir. Ayrıca disiplinler arası becerilerin ön koşulluğu ve ardılığı kontrol edilmiştir. Bir öğretim programındaki bir kazanımın edinimi, başka bir öğretim programındaki bir kazanımın (ön koşul) edinimine bağlı olan kazanımlar saptandıktan sonra grupların ortak çalışmasıyla bu kazanımların sınıfı ve kapsamı belirlenmiştir.

2.2.3. Öğretim Programlarının Yeterliklerinin Değerlendirilmesi

Öğretim programlarının geliştirilme sürecinde program değerlendirmesi aşama aşama yapılmıştır. Değerlendirmede daha önce incelenen ve Tablo 1'de yer alan özel yeteneklilere yönelik hazırlanan 22 adet öğretim programının ilkeleri ölçüt olarak kullanılmıştır. Her sınıf düzeyinde yer alan ünitelerin ve öğrenme alanlarının içerik, süreç ve ürün boyutları bu ölçütler kullanılarak değerlendirilmiştir. Değerlendirme tamamlandıktan sonra sınıf düzeyinde her bir öğretim programının bu ölçütleri ne düzeyde karşıladığı saptanmış, yetersiz bulunan boyutlarda veya öğretim programının tamamında ek farklılaştırmalar yapılmıştır.

Tablo 1. Öğretim Programlarını Değerlendirme Rubriği

Ünite / Öğrenme Alanı	Öğretim Programı Farklılaştırma İlkeleri																									
	İçerik							Süreç							Ürün											
	Veri-Olgu	Kavram	Genelleme	Teori	1. Soyutluluk	2. Karmaşıklık	3. Çeşitlilik	4. Organizasyon	5. Seçkin Kişiler	6. Yöntemler	1. İleri Düzey Düşünme	2. Açık Uçluluk	3. Keşifçi Öğrenme	4. Kanıta Dayalı Akıl Yürütme	5. Seçme Özgürlüğü	6. Süreç Çeşitlendirmesi	7. Araştırma Yöntemleri	8. Öğretimin Hızı	9. Grup Etkileşimi	1. Gerçek Yaşam Problemleri	2. Gerçek Hedef Kitle	3. Ürün Çeşitlendirmesi	4. Sentez Ürün	5. İletişim Öğeleri	6. Problem Keşfi	7. Ürün Değerlendirmesi
1.																										
2.																										
3.																										
4.																										

BÖLÜM 3

ÖĞRETİM PROGRAMI

3.1. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ FELSEFESİ VE ÖZEL AMAÇLARI

Müzik, insanın duygu ve düşüncelerine doğrudan etki edip farklılaştıran nadir olgulardan biridir. Birçok ünlü düşünür asıl alanı dışında müzikle de ilgilenmiş, müzik hakkında görüşler bildirmiş, müziğin sanatsal anlamda ne kadar derinlikli bir yapıya sahip olduğunu ve insan hayatındaki yerini açıklamaya çalışmıştır.

Müziğin kökeninde inançlara dayalı kuttörenler bulunmakla birlikte, zaman içinde kökendeki anlamından uzaklaşarak bir eğlence aracı olurken; diğer yandan inanç sahasında da varlığını sürdürmeye devam etmiştir.

İnsan müziğin etkisini fark edince, askeri alanda, eğitimde ve ticari alanda da müziği etkin bir araç olarak kullanır olmuştur. Böylece, etkisinin ve gücünün farkına vardıkça müziği daha fazla sahiplenmiş ve hayatının bir parçası hâline getirmiştir.

Günümüzde sanat kavramının içinde geniş ve etkili bir alana sahip olan müzik, gelecek nesillerin kültür kazanımlarında vazgeçilmeyecek derecede hassas özelliklere sahiptir. Geleceğin sahibi konumunda olan her yeni nesil, müzik kültürünü anlayabildiği derecede hem geçmişe ulaşmada hem de geleceği planlamada zorluk çekmeyecektir.

Kendi millî müziğini iyi tanıyan bireyler, onu dünya müzikleri ile zenginleştirerek kişisel gelişim, bilişsel üstünlük konularında büyük bir ilerleme kaydedeceklerdir. Geleceğin bilişsel, duyuşsal ve sosyal açıdan donanımlı bireylerini yetiştirirken müzik ile tanışması, müziği kendi yaşantısına dâhil etmesi ve müzik kültürüne hâkim olması; eğitim sisteminin vazgeçilmez parçası olan müzik eğitimi ile mümkün olacaktır.

Müzik eğitiminde genel yaklaşım, öğrencilerin oldukça geniş biçimde müzik sanatına duyuşsal alanda en temel ve teşvik edici ilkelerle ulaşmasını sağlamaktır. İnsan kişisel davranış oluşturmada, çevresinde gelişen olay örgülerinden etkilenir. Müzik eğitimi ise davranışları geliştiren çevresel faktörlere her zaman olumlu, yapıcı, geliştirici, tamamlayıcı unsurlar ile yaklaşma gayreti içinde olmuştur. Böylece kişi, iyi bir müzik eğitimi süreci gerçekleştirdiğinde; müziğin diğer sanatlar başta olmak üzere, müzik alanı ile doğrudan ve dolaylı ilgisi / ilişkisi bulunan diğer alanlarla etkileşerek bilimsel disiplin, hayata bakış açısı, olaylara yaklaşım ve kritik duygusal davranışları olumlu yönde ilerlemiş bir hayat sürdürebilir.

Bu programda öğrenciler için düzeylerine uygun olarak, buldukları şart, ortam ve imkânlarla uyumlu sosyal, kültürel değerlere bağlı, gelişime ve tercihlere açık bir eğitim yaklaşımı benimsenmiştir. Öğrencinin müzik alanına değer verip içselleştirmesi sağlanmaya çalışılmıştır.

Yukarıda sözü edilen sanatsal içerik ve bilimsel olgular çerçevesinde; geleceğin inşasında önemli görevler üstlenecek olan özel yetenekli öğrenciler için hazırlanan müzik dersi öğretim programının temel yaklaşımı; bireysel farklılıkları esas alarak, birlikte öğrenme ve birlikte üretip icra etme olgusunu geliştirmelerini desteklemektir. Öğrencilerin yaratıcı / inovatif düşünme ve harekete geçmedeki isteklerini artırarak öğrenmeye yönelik olumlu tutum geliştirmelerine, dikkat ve merak uyandırarak araştırma yapmalarına yönelmelerini sağlamak temel amaçlar arasındadır. Ayrıca, gerçek hayatı algılamada müziğin etkisini fark etmeleri, kendi hayatlarında kullanmaları, müzik yoluyla bilgiye / bilmeye yönelmeleri ve estetik duyarlılığı artırmak esastır.

Özel anlamda ise;

- Müzik dinlemeleri ve seslendirmeleri,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini ifade etmede müziği kullanabilmeleri,
- Müziksel algı, odaklanma, bilgi, beden-beyin koordinasyonu, zihinsel ve sosyal becerilerini geliştirmeleri,
- Öğrencilerin yaratıcılıklarını ve yeteneklerini keşfederek; müziksel üretmenin / yaratmanın inceliğinin farkında olarak, gerektiğinde bilişim teknolojilerinden yararlanarak ve bilişim teknolojilerini kullanarak geliştirmeye katkı sağlamaları,
- Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik türlerini tanıyarak, farklı kültürlere ait öğeleri insanlığın zenginliği fark etmelerini ve yaşam alanlarına sanat deneyimlerini paylaşan aynı zamanda etkin ve bilinçli sanat üreticisi / tüketicisi becerisi edinen bireyler olarak müzik kültürüne dair zevk edinimi ve eğlence kazandırmaları,
- Toplumsal hayata katkı sunan, problem çözen ve farkındalık yaratan proje süreçlerine dâhil olmalarını sağlayacak bilinç kazanmaları,
- Müzik disiplininin diğer disiplinler ile ilişkisini kavrayarak, bir bilimsel disiplinin yalnız ve diğerlerinden bağımsız olmadığını öğrenmelerini sağlamaları,
- İstiklal Marşı başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmeleri yoluyla millî duygularını pekiştirmeleri,
- Kültürel mirasını bilen ve sahip çıkarak farkındalık yaratan bireyler olmaları,
- Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmaları,
- Atatürk'ün güzel sanatlar içerisinde müziğe verdiği değere ilişkin görüşlerini kavramalarını sağlamaları,

amaçlanmıştır.

3.2. ÖĞRETİM PROGRAMININ ALANA ÖZGÜ BECERİLERİ

Müzik dersine özgü temel bilgi, beceri ve yeterlilikler; kazanımlar ile açıklamaların içerisinde ifade edilmiştir. Müzik dersi; katılımcı, sürekli geliştirilebilir, yeniliklere açık ve değişime öncülük eden bir yapıya sahip olup, bu derste aşağıdaki becerilerin geliştirilmesi hedeflenmektedir:

1. Müziği tanıyabilme
2. Müziğin her insan için öğrenilebilir olduğunu fark edebilme
3. Müzik - beden uyumunu sağlayabilme
4. Müziği bireysel veya toplu olarak yapabilme
5. Müzikle toplum arasındaki bağı görebilme
6. Müzik ile kültür tarih ve estetik arasında bağ kurabilme
7. Müziği millî ve manevi değerlerle ilişkilendirebilme
8. Müziğin bir bilim dalı olarak da farklı bilimlerle ilişkisini kurabilme
9. Dinleme söyleme ve ritimsel etkinliklerle müzik yapabilme ve kendini müzik yoluyla ifade edebilme
10. Kültürel miras ve çeşitliliği geliştirebilme
11. Müzik teknolojilerini kullanabilme
12. Etkin müzik üreticisi ve tüketicisi olabilme
13. Müziğin bireyler üzerindeki olumlu etkisinin farkına varabilme
14. Müziği diğer bilim disiplinlerini anlamada kullanabilme
15. Müzik yoluyla eğlenebilme
16. Müziğin evrensel bir dil olduğunun farkına varabilme
17. Farklı kültürlerle ait müzik türlerine ilişkin beğenilerini geliştirebilme
18. Millî, manevi ve evrensel değerleri tanıyan, benimseyen ve bunları içselleştirerek davranışa dönüştüren bireyler olabilme

3.3. ÖĞRETİM PROGRAMINDA DİSİPLİNLER ARASI BAĞLANTILAR

Müzik alanının ilişkisinin olmadığı bilimsel disiplin neredeyse yok gibidir. Ses konusu ile fizik, söz konusu ile Türkçe ve edebiyat, insanın müzik yapmada kullandığı organlarının yapısı ile biyoloji, ses sesli ve sessiz süreler, ölçüler v.b. ile matematik gibi bilim alanlarıyla doğrudan ilgilidir. Bu sebeple müzik programı, Türkçe, edebiyat, görsel sanatlar, beden eğitimi, fen bilimleri, fizik, biyoloji, matematik, bilişim teknolojileri, felsefe disiplinleri ile bağlantılar kurarak planlanmıştır.

Temel eğitim 1, 2, 3 ve 4. Sınıf kademelerinin müzik öğretim programında diğer disiplinler ile arasında bağlantı kurulurken, hazırlanan müzik programındaki kazanımlar diğer disiplin alanları ile eşleştirilmiştir (Örneğin "Mü.1.B.1. Notalar ile renkleri eşleştirir." Görsel sanatlar).

Diğer disiplinlerin hazırladığı programlar ve kazanımlar incelenerek, müzik alanı ile kurulabilecek bağlantılar saptanmıştır (Örneğin Türkçe dinleme alanı 1 ve 2. sınıf "Dinlediği / izlediği hikâye edici metinleri canlandırır." Müzik dinleme ve seslendirme alanı Mü. 1.C.4. "Dinlediği öyküdeki olayları farklı ses kaynakları kullanarak canlandırır.").

Diğer disiplinlerin, müzik programı için önerileri incelenmiş ve programın içerisine gösterge açıklaması olarak dâhil edilmiştir (Örneğin sosyal bilgiler disiplininin önerisi ile “Mü. 4.C.3. Atık malzemelerden çalgı oluştur.” kazanımının gösterge açıklamasında “Sürdürülebilir çevre ve Geri dönüşümün önemi vurgulanmalıdır.”).

Ayrıca, müzik çalışma grubunun diğer disiplinlere de kazanım önerileri olmuştur (Örneğin Hayat Bilgisi dersi 3. sınıf 5. Ünite Ülkemizde Hayat’a öneri olarak “Kendi kültüründen oyunlar oynayarak şarkı ve türküler söyler.”).

Bilim, kültür ve sanat alanlarının içinde evreni algılamaya, duyumsamaya, bireysel dışı vurumlara, sorgulamaya, uygulamaya en elverişli olanıdır. Kültür unsuru olarak birleştirici olması ve millî hafızanın aktarımını sağlaması büyük rol üstlenmektedir.

3.4. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Öğretmen, öğrencilerin etkinliklere aktif olarak katılmasını sağlamak için anlatım, soru-cevap, röportaj, münazara, araştırma-inceleme, oyun, drama, dans, yaparak-yaşayarak öğrenme, üretme, görev paylaşımı, sergileme gibi çeşitli öğretim tekniklerini kullanmalıdır. Dinleme, ritmik çalışmalar, doğaçlama yapma ve toplu söyleme gibi özel müzik öğretim teknikleri ile öğrencilerin müzik dersini sevmeleri ve dersin etkili bir şekilde işlenmesi için ayrı bir öneme sahiptir.

Öğretmen, bu öğretim tekniklerini ve öğrenme alanlarını esas alarak uygulamada aşağıdaki hususlara dikkat etmelidir:

- Öğrencilerin hazır bulunuşluklarını göz önünde bulundurarak, bireysel ilgi ve becerilerini ön plana çıkaracak, öğrencileri dinamik ve enerjik kılacak etkinlikler planlanmalıdır.
- Çevre şartları da göz önünde bulundurularak, öğrenme ortamlarının motive edici, ilgi ve merak uyandırıcı olmasına özen gösterilmelidir.
- Öğrencilerin araştırma-inceleme ve bilgiye ulaşmasında bilişim teknolojilerinden faydalanmaları hususuna dikkat edilmelidir. Ayrıca EBA gibi kaynaklar takip edilerek alana ilişkin materyaller ve önerilen müzik yazılımlarından yararlanmalarını sağlamaya özen gösterilmelidir.
- Kazanımlar, öğrenme-öğretme sürecinde planlanmış ve düzenlenmiş bilgi, beceri, tutum ve değerler olup öğrencilerin gelişim düzeyi göz önünde bulundurularak bütün sınıf düzeyinde sunulmuştur. Bu kazanımlar, sarmal bir yapıya sahip olup işleniş sırası, sınıf düzeyi ve öğrencilerin bireysel farklılıkları doğrultusunda disiplinler arası bağlantılar da kurularak öğretmen tarafından belirlenmelidir.
- Dersin işlenişinde belirli gün ve haftalarda, ilgili kazanımlarla gerekli ilişkilendirmeler yapılmalıdır.
- Bu derste teori amaç değil araçtır. Temel müzik eğitiminde hedeflenen, öğrencilere müzik zevki kazandırmak, öğrencilerin sanat ve estetik algılarını geliştirmektir. Bu husus tüm süreçlerde dikkate alınmalıdır.
- Öğrenme alanları içerikleri bakımından birbirleriyle tamamen iç içe olup sadece gerekli hallerde ayrılabilirler. Konuların işlenişinde birbiriyle ilişkili olan farklı öğrenme alanları ve kazanımları öğrencilerin gelişim düzeyleri ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak bir arada işlenmelidir. Dolayısıyla bir konu işlenişinde aynı sınıf seviyesindeki tüm öğrenme alanlarından kazanımlar bir arada kullanılabilir. Kazanımlar yeri geldikçe farklı kazanımlarla ilişkilendirme yapılarak tekrar verilebilir. Ayrıca aynı sınıf seviyesindeki diğer derslerle de uygun kazanımlarda disiplinler arası ilişkilendirmeler yapılmalıdır.

- Öğrencilerin eğitim öğretim sürecini bir bütün olarak tamamlamaları için müzik dersi işlenirken diğer dersler ile ilişkilendirmeler göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin sağlık ile ilgili şarkılarda hayat bilgisi, millî ve manevi değerleri yansıtan marşlarda sosyal bilgiler, nota süreleri ve değerleriyle ilgili konularda matematik, ritimle hareketlerde beden eğitimi ve spor dersi vb. ilişkilendirmeler yapılmalıdır.
- Program uygulanırken, öğrencilerin bütün değerleri kazanmasına özen gösterilmeli, tüm kazanımlar ilgili değerlerle eşleştirilmeli ve derler örtük program anlayışından hareketle işlenmelidir.
- Öğrencilerin her sınıf düzeyinde okul şarkıları, türkü, şarkı vb. söyleme etkinliklerinden dengeli olarak sekiz eser seslendirmeleri beklenir. Öğrencilere, öz müziğinden hareketle yakın çevreden uzağa doğru müzik bilgisi kazandırılmaya odaklanılmalıdır. Öğrenciler estetik bir bakış açısı geliştirebilmeleri için nitelikli eser ve örneklerle tanıştırılmalıdır. Dolayısı ile EBA gibi kaynaklar takip edilerek ilgili müzik dağıtıcısı eğitim öğretim sürecine dâhil edilmelidir.
- Sınır bilim ve müzik psikolojisi bilim dallarında yapılan güncel çalışmalar, çalgı eğitiminin beynin farklı işlev gören bölgelerini geliştirdiğini ortaya çıkarmıştır. Çalgı eğitimi ile ilgili kurs, egzersiz vb. çalışmalara yönelik düzenlemeler, müzik dersi zümre toplantılarında alınan kararlar ile belirlenmelidir. Bu sebeple, ders kitaplarında çalgı eğitimi ile ilgili içerik beklenmemekle birlikte, çalgı eğitimi her sınıf düzeyinde öğrencilerin talep ve yetenekleri doğrultusunda dikkate alınmalı ve öğrencilere bu yönde uygun rehberlik yapılmalıdır.
- Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olacak kazanımlar için gerekli temel yaşam becerilerinin geliştirilmesine önem verilmeli ve etkinlikler bu anlayışla hazırlanmalıdır.
- Müziğin, erken yaşlardan başlayarak kültürel kimliğin oluşmasında ve hayatın her aşamasında etkin bir olgu olduğu gerçeğini unutmamak gerekir. Eğitimin en temel felsefesi olan yakından uzağa ilkesinden hareketle, Müzik Dersi Öğretim Programının bu ekseninde dikkate alınması gerekmektedir.
- Öğrencilerin müzik yoluyla estetik duyarlılıkların geliştirilmesi (dinleme, konuşma vb. etkinlikler) felsefesi ile edimsel müzik eğitimi (söyleme, doğaçlama, besteleme vb. etkinlikler) felsefesi dengeli bir şekilde eğitim öğretim sürecine yansıtılmalıdır.
- Müzik eğitiminde özellikle müziksel anlama ve müziksel becerilerin aktif öğrenme yoluyla kazandırılması üzerine yaygın olarak kullanılan Drama, Dalcroze, Orff, Kodaly, Suzuki, Kokas gibi yaklaşımlar ile geleneksel meşk eğitim ve öğretim yöntemleri dikkate alınmalıdır.
- Ölçme ve değerlendirmeye yönelik olarak öğrencinin bireysel ve grup çalışmaları dikkatle izlenmeli ve sınıf ortalamasına yönelik olarak değerlendirme ölçütleri hazırlanmalıdır. Ders ve etkinliklere katılım durumu göz önünde bulundurularak, yazılı ve sözlü sınavlar, proje ve sunumlar ile öğrenciler değerlendirilmelidir.

3.5. DERS KİTABI FORMA SAYILARI VE EBATLARI

Müzik dersi için her sınıf düzeyinde kitap forma sayıları ve kitap boyutları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Dersin Adı	En Fazla Forma Sayısı	Ebat
Müzik Dersi 1. Sınıf	5	19,5 x 27,5 cm
Müzik Dersi 2. Sınıf	8	19,5 x 27,5 cm
Müzik Dersi 3. Sınıf	6	19,5 x 27,5 cm
Müzik Dersi 4. Sınıf	7	19,5 x 27,5 cm

* En fazla forma sayıları yazılmıştır. Hazırlanacak Ders Kitabı daha az forma sayılarında da olabilir.

3.6. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÖĞRENME ALANLARI, KAZANIM VE SÜRE DAĞILIMI

		Dinleme Seslendirme	Müziksel Algı ve Bilgilenme	Müziksel Yaratıcılık	Müzik Kültürü	TOPLAM
1. SINIF	Kazanım Sayısı	9	4	7	8	28
	Önerilen Süre	12	6	10	8	36
	Önerilen Sürenin Oranı	%33	%17	%28	%22	%100
2. SINIF	Kazanım Sayısı	6	6	6	10	28
	Önerilen Süre	10	6	10	10	36
	Önerilen Sürenin Oranı	%28	%19	%28	%28	%100
3. SINIF	Kazanım Sayısı	8	6	5	7	26
	Önerilen Süre	12	8	8	8	36
	Önerilen Sürenin Oranı	%34	%22	%22	%22	%100
4. SINIF	Kazanım Sayısı	6	6	4	5	21
	Önerilen Süre	10	10	6	10	36
	Önerilen Sürenin Oranı	%28	%28	%19	%28	%100

3.7. KAZANIMLARIN YAPISI

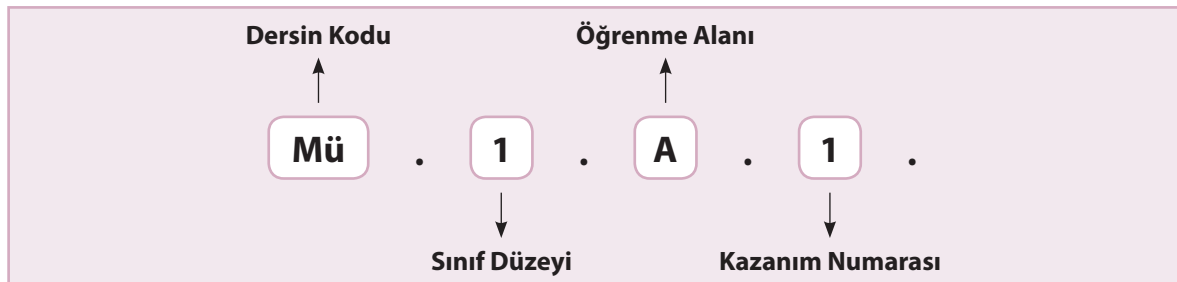
Müzik Dersi Öğretim Programında öğrenme alanı temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda her sınıf düzeyinde aşağıdaki dört öğrenme alanı yer almaktadır.

ÖĞRENME ALANLARI

- A. Dinleme-Seslendirme
- B. Müziksel Algı ve Beceri
- C. Müziksel Yaratıcılık
- D. Müzik Kültürü

Müzik Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımlar öğrenme alanlarına göre numaralandırılmıştır.

Kazanımlar; ders kodu, sınıf düzeyi, öğrenme alanı, ve kazanım numarası olarak ifade edilmiş ve aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

1. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

Mü.1.A. DİNLEME-SESLENDİRME

Mü.1.A.1. İstiklal Marşı'nı saygıyla dinler.

Öğrencilere bayrak törenlerinde İstiklal Marşı söylenirken nasıl duruş almaları ve saygı göstermeleri gerektiği uygun biçimde açıklanarak uygulamaya yönelik etkinlikler düzenlenir.

Mü.1.A.2. Ses ve nefes çalışmaları yapar.

Ses çalışmaları atlamalı olmayan yanaşık seslerle olmalı ve nefes egzersizleri (balon gibi sönme, yılan gibi tıslama, çiçek koklama vb.) kısa, uzun, kesik kesik vb. yaptırılır.

Mü.1.A.3. Çevresindeki ses kaynaklarını ayırt eder.

Sesler doğal (hayvan-doğadaki vb.) ve yapay sesler (radyo-televizyon-motorlu araç-makas vb.) şeklinde sınıflandırılarak bunlara değinilir. İnsan ve doğa etkileşimine değinilir. Başlangıçta doğadaki sesleri taklit ederek müzik başlangıcı yapan insanların sonra kültür ile şekillendirerek, yaşadıkları coğrafyanın da etkisi ile doğal kaynaklı sesleri kültürel ve sanatsal eserlere dönüştürmesine değinilir.

Mü.1.A.4. Çevresinde duyduğu sesleri taklit eder.

a) Doğal ve yapay sesler (doğadaki sesler, hayvan sesleri vb.) vurgulanır. Önce duyduğu varlıkların seslerini sonra ismi verilen varlıkların seslerini taklit etmesi sağlanır. Öğrencilerin doğadaki daha sonra çevresindeki yapay sesleri dinlemesi, tespit etmesi ve taklit etmesi üzerine oyunlaştırarak işitme, algı, dikkat, koordinasyon üzerine alıştırmalar yapılır.

b) Duyduğu sesleri, farklı duygu tonlarında ifade etmesi sağlanır.

Mü.1.A.5. Çevresinde kullanılan çalgıları tanır.

Sınıfında, okulunda, konser etkinliklerinde ve evinde kullanılan çalgıların (saz / bağlama, kaval, ut, davul, zurna, kemençe, flüt, kaşık, zil vb.) isimleri ve ses tınlarını vurgulanır.

Mü.1.A.6. Vücudunu ritim çalgısı gibi kullanır.

Öğrencilere vücutlarını bir ritim çalgısı gibi kullanabilecekleri gösterilir ve vücutlarını kullanarak farklı sesler üretmeleri istenir (dizlere vurma, parmak şaklatma, el çırpma vb.). Ardından çeşitli doğaçlama vücut hareketleri ile söylenen şarkılara eşlik etmeleri sağlanır.

Mü.1.A.7. Birlikte şarkı söylerken ritmik ve melodik uyumu sağlar.

Ritmik ve melodik uyumun birlikte şarkı söylemedeki yeri ve önemi üzerinde durulur. Çalışılan eserde ritmik uyumu sağlamak amacıyla önce melodi olmadan söyleme çalışması yapılır, sonraki aşamada ise melodi dâhil edilerek söylenir. Öğrencinin ritim ve melodiyi ayırt etmesi, ritim ve melodinin şarkı söylemedeki yerini fark etmesi sağlanır.

Mü.1.A.8. Öğrendiği müzikleri birlikte seslendirir.

Şarkı seslendirmeye aynı anda başlamanın ve şarkıyı aynı anda bitirmenin önemi vurgulanarak oyunlarla pekiştirilir. Etkinliklerde özellikle tekerleme, ninni, sayışma, mani vb. sözlere dayanan ritmik ve ezgisel türler kullanılır.

Mü.1.A.9. Müzik çalışmalarını sergiler.

- a) Öğrencilerin hazırladıkları özgün çalışmaları, gönüllü olarak arkadaşlarına sergilemelerini sağlayacak ortamlar oluşturulur. Çalışmalar, önemli gün ve haftalarda sergilenebileceği gibi velilerin de katılabileceği etkinliklerde de sunulur.
- b) Öğrencilerin duygu, düşünce ve izlenimlerini drama, tiyatro, müzikli oyun, kukla vb. yollarla sunmaları sağlanır.

Mü.1.B. MÜZİKSEL ALGI VE BECERİ

Mü.1.B.1. Çevresindeki varlıkları hareket hızlarıyla ayırt eder.

Çevrelerindeki varlıklar hareket hızlarıyla taklit ettirilerek, karşılaştırmayı içeren etkinlikler düzenlenir. Varlıkların, hızlı ve yavaş hareketleri üzerinde durulur. Bu etkinlikler bir öykü veya masaldan yola çıkılarak da (Tavşan ile Kaplumbağa vb.) yaptırılır.

Mü.1.B.2. Müzik çalışmalarını gerçekleştirdiği ortamları tanır.

Öğrencilerin müzik dersini gerçekleştirdikleri ortamları tanımaları ve sınıfın bölümlerini ve içindeki çalgıları (def, bendir, çelik üçgen, kaşık, orff çalgıları vb.) keşfetmesi sağlanır.

Mü.1.B.3. Ritim kalıplarını tanır.

Birlik, ikilik, dörtlük notalardan oluşan ritim kalıpları öğretilerek, öğrencilerden öğrendikleri ritim kalıplarını tanıması istenir.

Mü.1.B.4. Notalar ile renkleri eşleştirir.

- a) Bilişim destekli müzik teknolojilerinin yardımıyla notaların ses yükseklikleri renklerle ilişkilendirilerek verilir.
- b) Notaların isimleri ve dizekteki yerleri verilmemeli, sadece sesler arasındaki incelik ve kalınlık farkları ele alınır.
- c) Etkinliğin seslendirme kısmında seçilecek sesler öğrencilerin ses sınırları içinde (örneğin "fa, sol, la") olur.
- ç) Bilişim teknolojileri kullanma imkânı yeterli olmadığı durumlarda etkinlikler renkli kâğıt, karton, kalem vb. araç gereçlerle de yapılır.

Mü.1.C. MÜZİKSEL YARATICILIK

Mü.1.C.1. Ses oyunları yapar.

- a) Harfler, heceler, tekerlemeler, materyaller ve ritim aletlerinden yararlanarak öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmesi sağlanır.
- b) Öğrencilere yansıma oyunu oynatılır. Örneğin birkaç öğrenci a-a-a-a-a, o-o-o-o-o dedikten sonra diğer öğrencilerin bu sesleri taklit etmesi sağlanır. Bu uygulama ellerindeki farklı materyaller ve ritim aletleri ile de yaptırılır.

Mü.1.C.2. Basit ritmik yapıdaki ezgileri harekete dönüştürür.

Seçilecek müzikler 2/4'lük ve 4/4'lük gibi basit ritimlerden oluşan sayışma, tekerleme, şarkı ve türküler ile sınırlıdır.

Mü.1.C.3. Dinlediği / söylediği okul şarkılarının sözlerine uygun hareketler oluşturur.

Öğrencilerin dağarcığındaki okul şarkılarının önce sözlerine dikkat çekilerek bu sözlerin anlamlarına uygun hareketler düzenlenir ve şarkı birlikte seslendirilir.

Mü.1.C.4. Dinlediği öyküdeki olayları farklı ses kaynakları kullanarak canlandırır.

Anlatılan olaydaki varlıklara ait seslerden yola çıkarak ses üretme becerisi üzerinde durulur.

Mü.1.C.5. Oluşturduğu ritim çalgısıyla öğrendiği müziklere eşlik eder.

a) Öğrencilerden; tekerleme, sayışma ve ninni gibi müziklere kendi oluşturdukları ritim çalgılarını kullanarak eşlik etmeleri istenir.

b) Öğrenciler önce dörtlük nota değerlerini kullanarak eşlik yapmalıdırlar. Sonraki aşamada ise doğaçlama olarak (hissettikleri gibi) öğrencilerin müziklere eşlik etmeleri sağlanır.

c) Öğrenciden kendine özgü basit bir müzik aleti tasarlaması istenir.

MÜ.1.C.6. Dinlediği / söylediği şarkılara oluşturduğu ritim kalıplarıyla eşlik eder.

Öğrencilerin dinlediği / söylediği şarkılara eşlik etmesini sağlayacak ritim kalıpları oluşturması istenir.

Mü.1.C.7. Ezgi oluşturma denemeleri yapar.

Öğrencilerin dinlediği / söylediği şarkılara benzer yapıda ezgiler üretmeleri istenir.

Mü.1.D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

Mü.1.D.1. Ortama uygun müzik dinleme kurallarını uygular.

Evde, okulda, konser salonlarında ve açık havada müzik dinleme ve yapmanın uygun şekilde olması gerektiği etkinliklerle kavratılmaya çalışılır.

Mü.1.D.2. Ortama uygun müzik yapma davranışları sergiler.

a) Sınıftaki çalgılar kullanıldıktan sonra çalgıların temizlik ve bakımları yapılarak tekrar yerlerine konulmaları vurgulanır.

b) Müzik yaparken uygun şekilde davranmanın gereğini vurgulayan öyküler dramatize ettirir. Öyküde vurgulanan olumsuzlukların neler olduğu, nedenleri ve bu durumda nasıl davranılması gerektiği sınıf içinde tartışma yaptırılarak belirlenir. Öyküler doğru davranış biçimleriyle yeniden kurgulanarak tekrar dramatize ettirir. Evde, okulda, konser salonlarında ve açık havada sergilenmesi gereken davranış biçimi üzerinde durulur.

Mü.1.D.3. Atatürk'ün sevdiği türkü ve şarkıları tanır.

Öğrencilere bilişim teknolojisi cihazları aracılığıyla Atatürk'le ilgili şarkılar dinletilir. Sözlerdeki anlama dikkat çekilerek Atatürk'le ilgili belli başlı şarkılar tanıtılır.

Mü.1.D.4. Çalgı türleri ve özelliklerini bilir.

Öğrenciler tür özelliklerine göre çalgıları tanıması ve vurmali, üfleli, telli (v.b) çalgılar olarak ayırt etmesi sağlanır.

Mü.1.D.5. Kendi müzik beğenisini fark eder.

Öğrencilerin dinlediği / söylediği müzikler içerisinde hangilerine daha çok ilgi duyduklarının fark ettirilmesi sağlanır. Öğrencilere müzik beğenisini oluşturan müziklerin içerik, konu ve anlatımları hakkında bilgi verilir.

Mü.1.D.6. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.

a) *Millî ve manevi değerlerimizi ve kültürümüzü yansıtan şarkı, türkü, marş, ilahi vb. örnekler dinletilir.*

b) *Öğrencilerin önemli gün ve haftalar dolayısıyla düzenlenecek müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmeler yapılır. Bu etkinliklerde öğrencilerin, yapılan müzik çalışmalarını gözlemleyerek dinlemeleri sağlanır.*

Mü.1.D.7. Çevresindeki müzik etkinliklerine katılır.

Öğrencilerin çevrelerindeki müzik etkinliklerine(konser, festival v.b.) katılmaları ve gözlem yapmaları sağlanır. Burada edindikleri izlenimleri sınıf ortamında anlatmaları istenir.

Mü.1.D.8. Dinlediği müziklerin kendisi üzerinde yarattığı duyguları açıklar.

Müzikte coşku, heyecan, hareket, sakinlik, hüznün vb. duyguların varlığı anlatılarak öğrencinin dinlediği müziklerin kendisi üzerinde yarattığı duyguları fark etmesi sağlanır.

2. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

Mü.2.A. DİNLEME-SESLENDİRME

Mü.2.A.1. İstiklal Marşı'nı anlamına uygun söyler.

a) *İstiklal Marşı'nı anlamına uygun şekilde ve gelişimsel özellikleri göz önünde tutularak ses sınırları içinde söylemeleri sağlanır.*

b) *İstiklal Marşı'mızın millî birlik ve beraberliğimizi güçlendirici yönü ve önemi vurgulanır. İstiklal Marşı'mız, içerdiği anlamsal bütünlüğüne dikkat çekilerek dinletilir.*

c) *Bayrak törenlerinde İstiklal Marşı'mızın esas duruşta dinlenmesi gerektiği anlatılır.*

ç) *İstiklal Marşı'mızın önemi vurgulanıp öğrencilere duygu ve düşünceleri sorularak konuyla ilgili sınıf içi paylaşım yaptırılır.*

Mü.2.A.2. Millî, dinî ve manevi günler ile ilgili müzikler dinler.

Millî, dinî ve manevi günlerde bu kazanıma yer verilir.

Mü.2.A.3. Konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanır.

Ses çalışmaları re-la aralığında, atlamalı olmayan (yanaşık) seslerle olmalı ve nefes egzersizleri (kısa, uzun, kesik kesik vb.) yaptırılır.

Mü.2.A.4. Vücudunu ritim çalgısı gibi kullanarak dinlediği müziğe eşlik eder.

Öğrencilerin, çeşitli doğaçlama vücut hareketleri ile söylenen şarkılara eşlik etmeleri sağlanır.

Mü.2.A.5. Ritmik tekerlemeler söyler.

Ritim kalıplarına uygun tekerlemeler seçilerek öğrencinin kolaydan zora, basitten karmaşığa doğru söylemesi sağlanır.

Mü.2.A.6. Müzik çalışmalarını sergiler.

Öğrencilerde öz güven gelişimini desteklemek amacıyla bireysel veya toplu olarak müzik çalışmalarını sergileyebilecekleri ortamlar oluşturulur.

Mü.2.B. MÜZİKSEL ALGI VE BECERİ

Mü.2.B.1. Doğada duyduğu sesleri, gürlük özelliklerine göre farklı ses kaynakları kullanarak canlandırır.

Bu kazanımda sesin gürlük özelliği (kuvvetli-hafif) üzerinde durulur.

Mü.2.B.2. Dinlediği çalgıları tanır.

Öğrencilerin bilişim teknolojileri cihazları aracılığıyla dinledikleri çalgıları, türlerine göre (üfle-meli-vurmali-zıplamalı-yaylı vb.) ayırt etmesi sağlanır.

Mü.2.B.3. Dağarcığındaki müzikleri anlamlarına uygun hız ve gürlükte söyler.

Müziklerde esere anlam katacak uygun hız ve gürlüğe dikkat edilir.

Mü.2.B.4. Temel müzik yazı ve öğelerini tanır.

a) *Bu sınıf düzeyinde dizek , sol anahtarı, zaman belirteci (ölçü sayısı), ölçü çizgisi, bitiş işareti ve notalar (fa, sol, la) verilir.*

b) *Bu sınıf düzeyinde 2/4'lük basit ölçü, dörtlük-sekizlik nota ve dörtlük-sekizlik sus değerleri verilir.*

c) *Müziğin notalarla matematiğin sayılarla oluşturduğu kısmi bir dil olduğu, matematiğin bi-lişe müziğin ise duyuşa yönelik olduğu vurgulanır.*

Mü.2.B.5. Temel müzik yazı ve öğeleriyle ilgili bilgilerini pekiştirir.

Teoriye yönelik alıştırmalar ve uygulamalar yapılarak daha önce öğrenilen temel müzik yazı öğelerinin pekiştirilmesi sağlanır.

Mü.2.B.6. Konuşmalarında uzun ve kısa heceleri ayırt eder.

Kelimeleri ritimlendirme üzerinde durulur. Doğrudan teorik bilgi aktarma şeklinde değil, sezgi-sel olarak verilir.

Mü.2.C. MÜZİKSEL YARATICILIK

Mü.2.C.1. Farklı ritmik yapılarıdaki ezgilere uygun hareket eder.

Seçilecek ritmik yapı (örneğin 3/4'lük ve 6/8'lik ölçülerde) teorik değil, hissettirilerek verilir.

Mü.2.C.2. Oyun müziklerine, özgün hareketlerle eşlik eder.

Öğrencilerin, çeşitli doğaçlama vücut hareketleri ile oyun müziklerine (yağ satarım, bal satarım, fiş fiş kayıkçı vb.) eşlik etmeleri sağlanır.

Mü.2.C.3. Dinlediği öyküdeki olayları farklı materyaller kullanarak canlandırır.

Öyküyü canlandırırken öğrencinin sesini ve farklı materyalleri kullanabilmesini sağlayan etkinliklere yer verilir.

Mü.2.C.4. Oluşturduğu ritim çalgısıyla öğrendiği müziklere eşlik eder.

a) *Öğrencilerden; tekerleme, sayışma ve ninni gibi müziklere kendi oluşturdukları ritim çalgılarını kullanarak eşlik etmeleri istenir.*

b) *Öğrenciler önce dörtlük ve sekizlik nota değerlerini kullanarak eşlik yapmaları istenir. Sonraki aşamada ise doğaçlama olarak (hissettikleri gibi) öğrencilerin müziklere eşlik etmeleri sağlanır.*

Mü.2.C.5. Oluşturduğu ritim kalıplarını seslendirir.

Öğrencilerin, öğrendiği ritim kalıplarını kullanarak doğaçlama ritim cümleleri oluşturmasını sağlanır.

Mü.2.C.6. Dört ölçülük ritim kalıpları oluşturur.

Öğrencinin, öğrendiği ritim kalıplarını kullanarak dört ölçülük ritmik cümleler oluşturmasını sağlanır.

Mü.2.D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

Mü.2.D.1. Ortama uygun müzik dinleme davranışları sergiler.

Evde, okulda, konser salonlarında ve açık havada müzik dinlemenin adabı (sessiz olunması gerektiği, yeme-içmenin uygunsuzluğu vb.) etkinliklerle kavratılmaya çalışılır.

Mü.2.D.2. Ortama uygun müzik yapma davranışları sergiler.

a) *Sınıftaki çalgılar kullanıldıktan sonra çalgıların temizlik ve bakımları yapılarak tekrar yerlerine konulmaları vurgulanır.*

b) *Müzik yaparken uygun şekilde davranmanın gereğini vurgulayan öyküler dramatize edilir. Öyküde vurgulanan olumsuzlukların neler olduğu, nedenleri ve bu durumda nasıl davranılması gerektiği sınıf içinde tartışma yaptırılarak belirlenir. Öyküler doğru davranış biçimleriyle yeniden kurgulanarak tekrar dramatize edilir. Evde, okulda, konser salonlarında ve açık havada sergilenmesi gereken davranış biçimi üzerinde durulur.*

Mü.2.D.3. Öğrenilen müzikler aracılığıyla millî ve manevî değerleri tanır.

Öğrencilerin öğrenilen müzikler aracılığıyla adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik değerlerini tanıması sağlanır.

Mü.2.D.4. Öğrendiği müzik türlerini sınıflandırır.

Öğrencilere müzik türleri tanıtılmalıdır. Öğrencinin kendi yaşantısında ve sınıfta dinlediği ve öğrendiği müzik türlerini kategorilere ayırması sağlanır.

Mü.2.D.5. Bildiği çalgıları tür özelliklerine göre sınıflandırır.

Öğrencilere sınıfta ve çevresinde gördüğü vurmali, nefesli, yaylı, tuşlu ve telli çalgılar tanıtılır.

Mü.2.D.6. Farklı türlerdeki müzikleri dinleyerek müzik kültürünü geliştirir.

Müzik kültürümüzü yansıtan örneklere yer verilir. Kültür coğrafyası kapsamında farklı toplumların kültürel yaşantısına değinilir.

Mü.2.D.7. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.

- a) Öğrencilerin belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılmaları (söyleme, dinleme, izleme vb.) için gerekli yönlendirmeler yapılır. Öğrencilerin görevli veya izleyici olarak katıldıkları bu etkinlikler hakkında hissettikleri duygu ve düşüncelerini, arkadaşlarıyla paylaşmaları sağlanır. Öğrencilerin bu etkinlik dışında hangi etkinliklere katılmak istedikleri ve etkinlikler ile ilgili önerileri ifade etmesi sağlanır. Ayrıca öğrencilere farklı bir müzik etkinliği hazırlatılarak bu etkinliği sınıfta sergilemeleri istenir.
- b) Öğrencilerin önemli gün ve haftalar dolayısıyla düzenlenecek Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmeler yapılır. Bu etkinliklerde öğrenciler, oluşturdukları özgün çalışmalarını da sergileyebilirler.

Mü.2.D.8. Okuldaki müzik etkinliklerine katılır.

Öğrencilerin okulda düzenlenen müzik etkinliklerine dinleyici veya görevli olarak katılmalarının önemi vurgulanır. Bu etkinliklerde öğrenciler, oluşturdukları özgün çalışmalarını sergileyebilirler.

Mü.2.D.9. Çevresindeki müzik etkinliklerine katılır.

Öğrencilerin çevresinde düzenlenen müzik etkinliklerine dinleyici veya görevli olarak katılmalarının önemi vurgulanır.

Mü.2.D.10. Çevresindeki halk danslarını müzikleri ile tanır.

- a) Kültür coğrafyası kapsamında toplumun kültürel öğelerine değinilir.
- b) Çevrelerinde yerel halk dansları örnekleri bilişim teknolojisi araçlarından yararlanılarak öğrencilere izlettirilir, dinlettirilir. Halk danslarının müziklerini, dinledikleri diğer müzik türlerinden ayırt edebilmelerine yönelik etkinlik ve dinletiler düzenlenir.
- c) Düzeylerine uygun olarak düzenlenmiş (uyarlanmış) halk danslarını oynamaları sağlanır.

3. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

Mü.3.A. DİNLEME-SESLENDİRME

MÜ.3.A.1. İstiklal Marşı'nı saygıyla söyler.

İstiklal Marşı'mızın sözlerinin doğru bir şekilde telaffuz edilmesi sağlanır.

Mü.3.A.2. Farklı türlere ait müzikler dinler.

Öğrencilerin şarkı, türkü, oyun müzikleri vb. türlerini tanımaları sağlanır.

Mü.3.A.3. Birlikte söyleme kurallarına uyar.

Söyleme etkinlikleri sırasında, birlikte başlama ve bitirme, ses üretirken arkadaşını dinleme, kendi ürettiği ses ile topluluğun ürettiği ses arasında denge kurabilme vb. durumlara ilişkin etkinlikler düzenlenir.

M.3.A.4. Öğrendiği müzikleri birlikte seslendirir.

- a) Birlikte şarkı söylerken dikkat edilecek kurallar hatırlatılarak öğrenilen şarkıların kurallara uygun olarak birlikte seslendirilmesi sağlanır.

- b) Öğrencilerin seslerini şarkı söylerken uygun ton ve gürükte (bağırmadan) kullanmaları gerektiğine dikkat çekilir.
- c) Öğrencilerin diğer arkadaşlarının seslerini de dinlemeleri gerektiğine dikkat çekilerek sınıfın uyum içinde olması sağlanır.

Mü.3.A.5. Oluşturduğu ritim çalgısıyla dinlediği ve söylediği müziğe eşlik eder.

Ritmik yapıları algılamaya yönelik etkinlikler üzerinde durulur.

Mü.3.A.6. Dinlediği müzikleri türlerine göre tanır.

Öğrencinin dinlediği müzikleri türlerine göre ayırt etmeleri sağlanır.

Mü.3.A.7. Kendi kültürüne ait oyunlara şarkı ve türkü ile eşlik eder.

Öğrenciler, yaşadıkları bölgeyi referans alarak kendi kültürlerinden düzeylerine uygun dans figürleri sergilemeleri istenir. Kültür coğrafyası kapsamında kendi ülkesine ait kültürel öğelere ve türküler ile coğrafya arasındaki ilişkiye değinilir.

Mü.3.A.8. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzikleri anlamına uygun söyler.

- a) Öğrencilerden belirli gün ve haftalar konusu hakkında düşüncelerini ifade etmeleri istenmemiştir. Bu günlerde söylenen şarkıların konu özelliklerine dikkat çekilir.
- b) Öğrencilerin önemli gün ve haftalar dolayısıyla düzenlenecek Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmeler yapılır. Bu etkinliklerde öğrenciler, oluşturdukları özgün çalışmalarını da sergileyebilirler.

Mü.3.B. MÜZİKSEL ALGI VE BECERİ

Mü.3.B.1. Öğrendiği seslerin temel özelliklerini ayırt eder.

- a) Öğrendiği seslerin (kalın do-ince do), önce kısıklık ve uzunluk, daha sonra ise incelik ve kalınlık özellikleri üzerinde durulur.
- b) Konu anlatımları oyunlaştırılarak verilir.
- c) Öğrencilere, öğrendiği sesler arasındaki incelik ve kalınlığı fark ettirmek için ilgili sesleri içeren bir şarkı üzerinde çalışma yaptırılır. Örneğin öğrencilere hangi sesin diğerinden daha ince veya daha kalın olduğu tespit ettirilir. Duydukları sesin incelik ve kalınlık özelliğine göre hareket oluşturmaları istenir. Daha sonra ise bu çalışma, şaşırtmalar yaptırılarak oyunlaştırılır.

Mü.3.B.2. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.

- a) Bu sınıf düzeyinde 3/4'lük ve 4/4'lük basit ölçüler ile birlik-ikilik nota ve birlik-ikilik sus değerleri verilir.
- b) Bu sınıf düzeyinde dizek üzerinde "re-la" aralığındaki notalar verilir.

Mü.3.B.3. Müziklerdeki aynı ve farklı söz kümelerini harekete dönüştürür.

Söz kümelerine hareket oluştururken, tekrar eden sözlere aynı, değişen sözlere ise farklı hareket biçimleri kullanılır.

Mü.3.B.4. Duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrarlar.

- Öğrencilerden, düzeylerine uygun duydukları ritimleri veya makamsal ezgileri yansılama yöntemiyle tekrarlamaları istenir.
- Doğrudan teorik bilgi aktarma şeklinde değil, sezgisel olarak verilir.
- Ritim kalıpları ve ezgiler basit ölçülerde olmalı ve iki ölçüyü geçmemelidir.

Mü.3.B.5. Müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirir.

Sınıf ortamında seslendirilen şarkıları uygun hız ve gürlükte söylemesi sağlanır.

Mü.3.B.6. Müzikteki ses yüksekliklerini grafikte gösterir.

- Seslerin incelik ve kalınlıkları fark ettirilmelidir. Çevrelerinde duydukları seslerden ince ve kalın olanlar belirlenir ve öğrencilerden bu sesleri taklit etmeleri istenir. Taklit etme kendi sesleriyle veya "ezgili vurmalı çalgılar" kullanılarak yaptırılır. Öğrencilere, çalgılarından çıkardıkları seslerin inceden kalına doğru sıralanış biçimlerine göre oyunlar oynatılır. Öğrencilerin, belirlenen seslere uygun işaret ve simgeler kullanılarak grafikler oluşturması istenir.
- Sonraki aşamada ise dağarcıklarındaki herhangi bir şarkının sözleri tahtaya yazılıp; şarkıdaki sözlere karşılık gelen sesler, incelik ve kalınlıklarına göre çeşitli simge ve şekiller kullanılarak grafiğe dönüştürülür. Bu grafiklere göre de öğrencilerin müziğe çalgılarını kullanarak oyunlaştırma yoluyla eşlik etmeleri sağlanıp şarkı tekrarlanır.
- Çabuk-yavaş hız ve kuvvetli-hafif gürlük çalışmaları yapılır.
- Seslendirme kavramı, çalma ve söyleme etkinliklerini kapsar.

Mü.3.C. MÜZİKSEL YARATICILIK

Mü.3.C.1. Müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa ve oyuna dönüştürür.

- Öğrencilere şarkı içinde değişen ezgi cümleleri fark ettirilir (Örneğin "Mutluluk" veya "Jimnastik Oyunu" şarkıları... Şarkının "A" cümlesinde öğrenciler el ele tutuşup halka oluşturarak sağa ve sola doğru yürürler, "B" cümlesinde ise dağılarak serbest hareket yaparlar. Öğrencilerden, şarkı içerisindeki her farklı ezgi cümlesi için farklı hareketler oluşturarak dans etmeleri beklenir.).
- Öğrencilerin dans içinde ezgiye uygun doğaçlama hareketler yaparak kendilerini ifade etmeleri sağlanır.
- Öğrencilerden, yaşadıkları bölgeyi referans alarak kendi kültürlerinden aşına oldukları müzikleri ve halk danslarından figürleri kullanarak etkinliği zenginleştirmeleri beklenir.

Mü.3.C.2. Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.

Öğrencilerin duygularını drama, resim, şiir, düzyazı vb. yollarla ifade etmeleri sağlanır.

Mü.3.C.3. Oluşturduğu ritim çalgısıyla öğrendiği müziklere eşlik eder.

- Öğrencilerden; tekerleme, sayışma ve ninni gibi müziklere kendi oluşturdukları ritim çalgılarını kullanarak eşlik etmeleri istenir.
- Öğrenciler önce dörtlük ve sekizlik nota değerlerini kullanarak eşlik yapmaları sağlanır. Sonraki aşamada ise doğaçlama olarak (hissettikleri gibi) öğrencilerin müziklere eşlik etmeleri sağlanır.

Mü.3.C.4. Ezgi denemeleri yapar.

Öğrencilerden, hissettikleri duygu ve düşüncelerini sınıfta var olan çalgılar veya sesleri ile doğaçlama ezgiye dönüştürmeleri istenir.

Mü.3.C.5. Atık malzemelerden çalgı oluşturur.

Öğrencilerin geri dönüşüme uygun malzemelerden bir çalgı oluşturması sağlanır. Bu çalgı ritmik olarak tasarlanabileceği gibi birkaç veya daha fazla notayı seslendirebilecek şekilde tasarlanır. Öğrencilerin içinde bulunduğu fiziki imkân ve şartların yeterliliğine göre disiplinler arası destek sağlanarak daha gelişmiş tasarımlar oluşturulur.

Mü.3.D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

Mü.3.D.1. Millî, dinî ve manevi değerler ile ilgili müzik dağarcığına sahip olur.

a) Dağarcık oluşturulurken millî, dinî ve manevi değerlerimizi konu alan örneklerle yer verilir.

b) Dede Efendi, Muharrem Ertaş gibi önde gelen değerlerimize ve müzik şahsiyetlerimize dair biyografiler, ilgi çekici anekdotlar ile ele alınır.

Mü.3.D.2. Öğrenilen müzikler aracılığıyla millî ve evrensel değerleri edinir.

Öğrencilerin öğrenilen müzikler aracılığıyla adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik değerleri ile ilgili bilinç kazanması sağlanır.

Mü.3.D.3. Öğrendiği farklı kültürlere ait müzik türlerini sınıflandırır.

Öğrencilerden farklı kültürlere ait müzikleri (Çin müziği, Hint müziği, Japon müziği vb.) ayırt etmeleri istenir.

Mü.3.D.4. Farklı kültürlere ait müzikleri dinleyerek müzik kültürünü geliştirir.

Farklı kültürlere ait müzik örnekleri dinletilir.

Mü.3.D.5. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.

a) Öğrencilerin belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılmaları (söyleme, dinleme, izleme vb.) için gerekli yönlendirmeler yapılır. Öğrencilerin görevli veya izleyici olarak katıldıkları bu etkinlikler hakkında hissettikleri duygu ve düşüncelerini, arkadaşlarıyla paylaşmaları sağlanır. Öğrencilerin bu etkinlik dışında hangi etkinliklere katılmak istedikleri ve etkinlikler ile ilgili önerileri ifade etmesi sağlanır. Ayrıca öğrencilere farklı bir müzik etkinliği hazırlatılarak bu etkinliği sınıfta sergilemeleri istenir.

b) Öğrencilerin önemli gün ve haftalar dolayısıyla düzenlenecek Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmeler yapılır. Bu etkinliklerde öğrenciler, oluşturdukları özgün çalışmaları da sergileyebilirler.

Mü.3.D.6. Çevresindeki müzik etkinliklerine katılır.

Öğrencilerin, çevresinde (sınıf, okul, ev, mahalle vb.) düzenlenen müzik etkinliklerine dinleyici veya görevli olarak katılmaları konusunda yönlendirmeler yapılır. Daha sonra bu etkinliklerde edindikleri deneyim ve izlenimleri arkadaşları ile paylaşmaları istenir. Öğrencilerin okul ve ev dışındaki çevrelerde yapılan etkinliklere veli eşliğinde katılmaları sağlanır.

Mü.3.D.7. Müzik dehalarının müzik ile ilgili çalışmalarını tanır.

Öğrencilerin müzik alanında ulusal ve uluslararası çalışmalar yapmış dehaların eserlerini araştırıp incelemesi sağlanır. Farabi ve Galileo gibi bilim insanları ve felsefecilerin aynı zamanda birer müzisyen olduğuna değinilir.

4. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

Mü.4.A. DİNLEME-SESLENDİRME

Mü.4.A.1. İstiklal Marşı'nı nefes yerlerine dikkat ederek, marş temposuna uygun söyler.

İstiklal Marşı'mızın sözlerinin doğru bir şekilde telaffuz edilmesi sağlanır.

Mü.4.A.2. Dinlediği müzikleri türlerine göre ayırt eder.

Öğrencinin dinlediği müzikleri türlerine göre ayırt etmeleri sağlanır.

Mü.4.A.3. Düzeyine uygun kanonlar seslendirir.

Öğrencilerin kanon formuna uygun olanlarından seçilen öğrendikleri eserleri kanon şeklinde seslendirmeleri sağlanır.

Mü.4.A.4. Farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir.

Öğrencilerin duymaya alışkın oldukları bir makamdan (örneğin kürdi makamı) 5/8'lik ölçüde olan şarkı ve türküler teorik olarak değil, kulaktan öğretilir.

Mü.4.A.5. Farklı bölgelerin kültürlerine ait halk dansları ve müziklerini tanır.

Ülkemizde farklı bölgelere özgü müzikler dinletilmeli ve görsel olarak yöreye özgü danslar görseller kullanılarak izletilir.

Mü.4.A.6. Belirli gün ve haftaların anlamına uygun eserler seslendirir.

a) Millî, dinî ve manevî günler ile belirli gün ve haftalarda bu kazanıma yer verilir.

b) Millî bayramlar (29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı vb.) ile ilgili etkinliklere yer verilir.

c) Öğrencilerin önemli gün ve haftalar dolayısıyla düzenlenecek Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmeler yapılır. Örneğin Atatürk ile ilgili şarkıları anlamlarına uygun söylemeleri sağlanır.

Mü.4.B. MÜZİKSEL ALGI VE BECERİ

Mü.4.B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.

a) Kalın do-ince do aralığındaki notalar, uzatma bağı, hece bağı, tekrar işaretleri (röpriz, dolap), basit ölçü (3/8), bileşik ölçü (6/8) ve aksak ölçü (5/8) ile onaltılık nota ve onaltılık sus değeri verilir.

b) Değiştirici işaretler (diyez, bemol, natürel) verilir.

Mü.4.B.2. Şarkı, türkü ve oyun müziklerinde hız değişikliklerini fark eder.

“Giderek yavaşlama” ve “giderek hızlanma” gibi hız değişiklikleri hissettirilir.

Mü.4.B.3. Öğrendiği ritim kalıplarını uygular.

Öğrenciler, öğrendikleri ses sürelerini içeren sınıf düzeylerine uygun basit yapıda ezgilerin vuruşlarını belirler ve belirledikleri süreleri dizekte ikinci çizgi (sol çizgisi) ya da tek çizgi üzerinde göstermeleri sağlanır. Öğrencilerden, bu süreleri bedensel hareketlerle içselleştirmelerinin ardından, vücut hareketleri ve çeşitli ritim çalgıları ile de seslendirmeleri beklenir.

Mü.4.B.4. Dinlediği müziklerdeki gürlük değişikliklerini fark eder.

Gürlük değişikliklerinden, “giderek kuvvetlenme” ve “giderek hafifleme” oyunlaştırılarak verilir.

Mü.4.B.5. Temel müzik yazı ve öğelerini bilişim destekli müzik teknolojilerini kullanarak ayırt eder.

Öğrencilerin, temel müzik yazı ve öğelerini bilişim destekli müzik teknolojisi yazılımları kullanarak ayırt etmesi sağlanır.

Mü.4.B.6. Kanon’un form ve biçim özelliklerini tanıır.

Kanon form ve biçimleri tanıtılmalı ve uygulamalar yapılır.

Mü.4.C. MÜZİKSEL YARATICILIK

Mü.4.C.1. Müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder.

a) Oluşturulacak ritim kalıbı, öncelikle öğrenilen ölçü / usul ve nota değerleri ile sınırlı olmalıdır. Ancak uygulamada doğaçlama aşamasında ölçü / usul ve nota değerlerinde esneklik sağlanır.

b) Sonraki aşamada öğrenciler ritim denemelerini doğaçlama olarak yapmaları konusunda teşvik edilir.

Mü.4.C.2. Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir.

Öğrenci müzik seçiminde özgür bırakılır. Gerek duyuluyorsa basit ezgilerle sınırlandırılabilir.

Mü.4.C.3. Atık malzemelerden çalgı oluşturur.

Öğrencilerin geri dönüşüme uygun malzemelerden bir çalgı oluşturması sağlanır. Bu çalgı ritmik olarak tasarlanabileceği gibi birkaç veya daha fazla notayı seslendirebilecek şekilde tasarlanır. Öğrencilerin içinde bulunduğu fiziki imkân ve şartların yeterliliğine göre disiplinler arası destek sağlanarak daha gelişmiş tasarımlar oluşturulur. Sürdürülebilir çevre ve geri dönüşümün önemi vurgulanır.

Mü.4.C.4. Müziğin canlılar üzerinde oluşturduğu etkileri araştırır.

Öğrencilere farklı türdeki müzikler dinletilerek canlılar üzerindeki etkilerinin araştırması sağlanır. Örneğin tarım ve hayvancılıkta verimin artırılması için bitki ve hayvanlara müzik dinletilmesi vb.

Mü.4.D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

Mü.4.D.1. Müzik arşivi oluşturmanın önemini fark eder.

Arşiv hazırlanırken destan, öykü, şiir vb. türlerden esinlenilerek oluşturulmuş örneklerden yararlanır.

Mü.4.D.2. Farklı türdeki müzikleri dinleyerek beğeni ve müzik kültürünü geliştirir.

Öğrencilere özellikle yakın çevrelerinde ve bölgelerinde dinlenen geleneksel müziklerimize ilişkin örnekleri araştırmaları ve bunları dinlemelerine ilişkin yönlendirmeler yapılır.

Mü.4.D.3. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.

- a) *Millî, dinî ve manevî günler ile belirli gün ve haftalarda bu kazanıma yer verilir.*
- b) *Öğrencilerin önemli gün ve haftalar dolayısıyla düzenlenecek Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmeler yapılır. Bu etkinliklerde öğrenciler, oluşturdukları özgün çalışmalarını da sergileyebilirler.*
- c) *Drama, müzikli oyun, kukla, Hacivat-Karagöz vb. halk oyunlarıyla yardımlaşma, iş birliği, çalışkanlık ve sabır değerleri kazandırılır.*

Mü.4.D.4. Sınıfça ortak müzik arşivi oluşturur.

- a) *Öğrencilerin müzik alanı ile ilgili edindikleri veya ürettikleri her türlü çalışmayı (eser ses kayıtları, nota yazıları vb.) sınıflandırıp çeşitli bilişim teknolojisi gereçlerinin (bilgisayar, çeşitli bellek birimleri vb.) desteğiyle gerek yazılı gerek sayısal (dijital) veri olarak bir müzik arşivi oluşturmaları sağlanır.*
- b) *İnternet ortamında müzik dinlerken siber güvenliğe ve etik kurallara dikkat edilmesi gerekliliği hatırlatılır.*

Mü.4.D.5. Müzik dehalarının müzik alanındaki başarılarını inceler.

Öğrencilerin müzik alanında ulusal ve uluslararası çalışmalar yapmış dehaların eserlerini araştırıp incelemesi sağlanır. Farabi ve Galileo gibi bilim insanları ve felsefecilerin aynı zamanda birer müzisyen olduğuna değinilir.

